

FORUM

www.forumtydskrif.co.za | Julie 2022

AfriForum Tydskrif

Federalisme

ANC-sentralisme

FEDERALISME is die OPLOSSING

ISSN 2313-1144

9 772313 114002

R15,95 (BTW ING.)
Gratis aan lede

Federalisme is alternatief tot SA se mislukkende sentralisme

Kallie Kriel – uitvoerende hoof van AfriForum

“

AfriForum se benadering is dat ons ruimte skep waarbinne ons lede en ondersteuners kan saamwerk.

Kallie Kriel, uitvoerende hoof van AfriForum.

FOTO: MARTHINUS KOEKEMOER

Hoe tragies dit ook al mag wees, die tyd het aangebreek dat ons maar eerlik vir mekaar moet sê dat die Suid-Afrika soos ons dit vandag ken nou op vele terreine 'n mislukking is.

Die wanfunksionering van bankrot en korrupte staatsondernemings, munisipaliteite en staatsdepartemente het nou 'n direkte impak op elkeen van ons se daaglikse lewens. Beurkrag, slaggate, rioolstortings, die mislukkende strafregstelsel, die vernietiging van die spoornetwerk en agteruitgang op vele ander terreine is duidelik vir ons almal om te sien.

Ten spyte van al hierdie probleme bly die suidpunt van Afrika ons kultuurtuiste. Ons wortels en ons toekoms lê hier. Juis daarom verval AfriForum en die Solidariteit Beweging nie in moedeloosheid nie, maar werk ons volstoom om vir ons gesinne, gemeenskappe en nageslag 'n toekoms uit te kerf waar ons blywend vry, veilig en voorspoedig hier aan die suidpunt van Afrika kan leef en fokus ons ook daarop om wedersydse erkenning en respek tussen die onderskeie kultuurgemeenskappe in die land te bevorder.

SA HET 'N BEDELINGSPROBLEEM GENAAMD SENTRALISME

In die soeke na oplossings moet die probleem natuurlik eers geïdentifiseer word. Dit is duidelik dat die oorsaak vir die probleme in die land veel

dieper lê as bloot 'n korrupte voormalige president en onbekwame staatsamptenare. Suid-Afrika het eerder 'n bedelingsprobleem genaamd sentralisme.

In 'n land soos Suid-Afrika wat oppervlaktewys so groot soos talle Europese state saam is, is dit onafwendbaar dat 'n sentralistiese regering wat vanuit Pretoria wil besluit wat goed is vir elke gemeenskap, dorp, streek en provinsie

sal misluk. Hierdie sentralistiese mislukking word vererger as die regering boonop 'n kakistokrasie ('n regering deur die slegstes) en korruptokrasie is wat vanaf 'n sentrale vlak onbekwame kaders tot op elke grondvlakstruktuur ontplooi.

Die werklikheid is dat elke gemeenskap, dorp, streek en provinsie veel beter weet wat die beste vir hulle is as 'n magsbehepte sentrale regering. Daarom moet gemeenskappe self kan besluit oor sake wat hulle direk raak. Die vraag is natuurlik hoe.

FEDERALISME IS WERKBARE ALTERNATIEF

Federalisme, as teenpool tot die land se mislukkende sentralistiese bedeling, bied werkbare oplossings. Federalisme is veel meer as net 'n staatkundige term wat die afwenteling van mag van die nasionale regering na provinsies, dorpe en gemeenskappe behels. Federalisme is ook die basis vir 'n selfdoeningesteldheid, waar gemeenskappe van grondvlak af self beheer oor hulle toekoms neem deur selfstandige instellings en sterk, selfstandige gemeenskappe te vestig. Hiervoor het ons nie die ANC-regering se toestemming nodig nie en kan ons bloot die geleenthede wat bestaan aangryp.

GEMEENSKAPSFEDERALISME

Gemeenskapsfederalisme is deel van AfriForum en die Solidariteit Beweging se DNS. Slagspreuke binne die Beweging soos "selfdoen is beter as niksdoen" en "ons sal self" het veral oor die afgelope dekade teen 'n versnellende tempo prakties begin neerslag vind. AfriForum se landwye netwerk van 165 buurtwagte en 156 takke wat selfdoenaksies aanpak is 'n praktiese voorbeeld van gemeenskapsfederalisme in aksie. So ook selfstandigheidsinstellings binne die Beweging wat Akademia, Sol-Tech, Maroela Media, Helpende Hand, die Skoleondersteuningsentrum (SOS), die FAK, Solidariteit en vele ander insluit.

DEMOGRAFIE BEPAAL WATTER FEDERALE OPLOSSING MOONTLIK IS

Demografie bepaal watter plan volhoubaar in watter gemeenskap

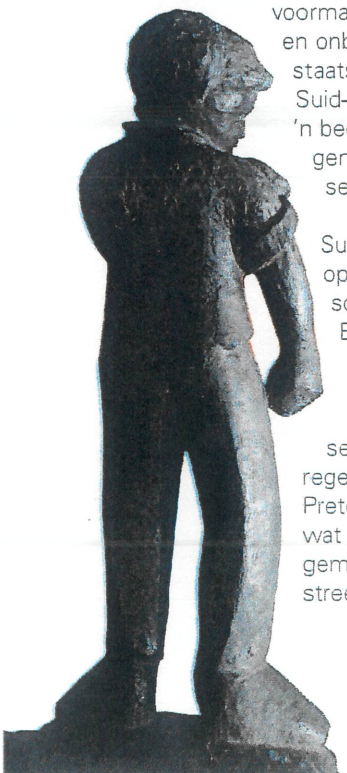
uitgevoer kan word. 'n Eenvoudige voorbeeld is dat dit nie werkbaar is om 'n Afrikaanse skool te bou in 'n gemeenskap waar slegs tien Afrikaanssprekendes woon nie. Skole en ander kulturele infrastruktuur kan net volhoubaar in stand gehou word waar daar genoeg Afrikaners en Afrikaanssprekendes woon om 'n ekonomie van skaal te verseker. Hierdie kulturele infrastruktuur kan wel as anker dien om dienste soos skole in stand te hou wat deur kinders uit ylbevolkte gebiede benut kan word.

Aangesien die land se demografiese werklikhede van streek tot streek wissel, bestaan daar nie net een federale oplossing vir die land as geheel nie. Om hierdie rede bestaan die federale plan wat AfriForum en die Solidariteit Beweging oor tyd ontwikkel het uit verskeie bene waarvan die toepassing verskil afhangend van die demografiese werklikhede.

LAAT RUIMTE VIR 'N VEELHEID VAN DENKE

Benewens die demografiese werklikhede in die land is dit ook so dat nie alle Afrikaners en Afrikaanssprekendes saamstem oor watter oplossings waar nodig is nie. Party verkies oplossings in 'n gebied waar Afrikaners of Afrikaanssprekendes 'n meerderheid is, terwyl ander gemaklik is om deur selfstandige instellings as minderheidsgemeenskap in 'n meerderheidsomgewing te leef. Dit is normaal om te verskil en hoef nie 'n hindernis te wees nie. AfriForum se benadering is dat ons ruimte skep waarbinne ons lede en ondersteuners kan saamwerk oor sake waaroor hulle saamstem, maar terselfdertyd verdraagsaam is en ruimte laat vir ander om te werk vir oplossings waarvan hulle dalk mag verskil. Ruimte vir veelheid lê immers ook aan die hart van 'n federale ingesteldheid.

Waar ons lede byvoorbeeld ook verskillende sienings het oor vir watter politieke party om te stem en in 'n verskeidenheid kerkdenominasies is, verhoed dit nie dat hulle in gemeenskappe kan saamwerk om 'n gemeenskaplike doelwit, naamlik om hulle gemeenskappe veiliger te maak, te bereik nie.

SEWEBEEN- FEDERALE TOEKOMSPLAN

Gegeewe die feit dat die demografiese werklikhede in die ooste en weste van die land verskil en dat ruimte geskep moet word vir verskillende oplossings in verskillende gemeenskappe en terreine, kan die federale planne wat deur AfriForum en ander instellings van die Beweging ontwikkel is en uitgevoer word, in sewe bene verdeel word. Dit kan kortliks soos volg uiteengesit word:

1. Landwyse ankergemeenskappe

Sterk, selfstandige gemeenskappe wat hulle toekoms in hulle eie hande neem, dien as anker in die onstuimige omstandighede in die land. Die noodsaaklike kulturele en ander infrastruktuur moet in stand gehou en uitgebou word in gemeenskappe waar daar genoegsame Afrikaners woon om dit volhoubaar te kan doen. Die werklikheid is dat Afrikaners en Afrikaanssprekendes ook in ankergemeenskappe nie die meerderheid van die bevolking uitmaak nie, maar dat die ekonomie van skaal wel bestaan om noodsaaklike kulturele ruimtes te skep en in stand te hou. AfriForum, die instellings van die Beweging en ander gemeenskapsrolspelers is tans besig met 'n proefprojek in 'n ankergemeenskap in Pretoria, waar 'n gemeenskapsforum geskep word waar die onderskeie rolspelers in die gemeenskap op 'n gelyke grondslag kan saamwerk om die gemeenskap op vele terreine sterk en selfstandig te maak. Dit sluit terreine soos veiligheid, maatskaplik, onderwys en gemeenskapsekonomie in. Sodra dié plan verfyn en getoets is, sal voortgegaan word om dit elders in Pretoria en die res van die land in ankergemeenskappe te kloon.

2. Groeiende federalisme in die Wes-Kaap

Die demografiese werklikhede in die Wes-Kaap en ander faktore het tot gevolg dat net 20% van kiesers in dié provinsie tydens die vorige verkiesing vir die ANC gestem het. Tog gebeur dit dat polisiëring, openbare vervoer, energie, visserye, die strafregstelsel ensovoorts in die provinsie onder die beheer van die ANC-beheerde

nasionale regering staan waarvoor 80% van Wes-Kapenaars nie gestem het nie. Dit is om dié rede dat AfriForum die afwenteling van mag vanaf die nasionale regering na die provinsie, dorpe en gemeenskappe ondersteun. AfriForum was daarom ook betrokke by die stigting van die Kaapse Forum wat as platform dien waar Wes-Kaapse gemeenskappe kan saamwerk om federalisme te bevorder en sterk, selfstandige gemeenskappe te help vestig wat hulle toekoms in hulle eie hande neem. Die Kaap se toekoms moet in Kaapse hande geplaas word.

Sterk, selfstandige gemeenskappe wat hulle toekoms in hulle eie hande neem, dien as anker in die onstuimige omstandighede in die land.

3. Pretoria- kulturele kanton

Pretoria is tans die plek in die land waar die grootste enkele konsentrasie van Afrikaners woon, naamlik meer as 'n halfmiljoen. Hoewel Afrikaners steeds 'n minderheid in die gebied is, maak die groot getalle dit wel moontlik om ten minste 12 ankergemeenskappe in Pretoria te vestig wat in vier streke georganiseer gaan word. Dit skep groot moontlikhede om kulturele infrastruktuur soos Sol-Tech, Akademia en andere hier te vestig en uit te bou wat byvoorbeeld aan Afrikaanse studente landwyd studie-opsies kan bied. Skole, aftreeorde, erfenisbewaring by die Voortrekkermonument, AfriForum Teater, beheerkamers vir buurtwagte ensovoorts is instellings wat hier volhoubaar uitgebou kan word.

4. Orania-kanton

'n Gebied waar Afrikaners in die meerderheid is laat vir diegene wat hierdie ideaal nastreef groter federale opsies waar beheer nie net

tot kulturele infrastruktuur beperk is nie, maar fisiese infrastruktuur soos riool en paaie ook beheer word. Daar bestaan tans landwyd letterlik honderde kulturele nedersettings in die land waar onderskeidelik Zoeloes, Xhosas, Sotho's en ander woon sonder dat dit as vreemd beskou word. Niemand verwys byvoorbeeld na die Nkungumathe-gemeenskap waarmee AfriForum saamwerk as 'n "rassistiese eksklusiewe swart enklawe" nie. Dit word tereg gesien as 'n Zoeloe-gemeenskap. Dieselfde maatstaf vir normaliteit behoort te geld vir 'n Afrikanergemeenskap.

5. Internasionale kanton

Dit is 'n werklikheid dat baie van ons mense die land verlaat het. Eerder as om hulle te verkwalik, moet ons hulle as 'n bate omarm. Baie van hulle se ouers woon nog hier en wil graag 'n positiewe rol speel om omstandighede in die land te verbeter. AfriForum Wêreldwyd se nuusbrief, webtuiste en sosialemediaplatforms hou reeds kontak met duisende van die mense in die buiteland. Die Solidariteit Beweging werk tans aan 'n virtuele internasionale kanton waardeur die diaspora deel gemaak kan word van die federale toekomsplan.

6. Selfstandige instellings

Waar die voorafgaande federale planne gebiedsgebonde is, kan selfstandige instellings ook kulturele ruimtes skep wat nie gebiedsgebonde is nie. So byvoorbeeld is Bewegingsinstellings soos Maroela Media se lesers wêreldwyd versprei. Tog bied dit 'n Afrikaanse tuiste vir lesers. AfriForumTV se kykers is ook oor die wêreld versprei, terwyl Akademia en Sol-Tech se studente van oor die land kom studeer. Akademia se telematiese opleiding met talle leersentrums (ook een in Namibië) maak onderrig wyd toeganklik. Dieselfde geld vir die Skoleondersteuningsentrum (SOS) se Wolkskool, wie se leerders ook oor die land en selfs wêreld verspreid is. AfriForum Teater bied 'n tuiste vir die ontwikkeling van produksies soos *Die Gelofte: 'n Musiekblyspel* vanwaar die produksie in die komende jaar landwyd gaan toer. Forum Sekuriteit, AfriForum

se privaat sekuriteitsmaatskappy sonder winsoogmerk, se monitoringskamer kan sekuriteitskamers landwyd monitor.

7. Netwerk van kultuur- en ander gemeenskappe

Federale planne beteken nie afsondering en isolasie nie. Die wese van federalisme is dat dit juis ruimte skep vir verskeidenheid en verskillende gemeenskappe om in samehang tot mekaar te bestaan en saam te werk oor sake van gemeenskaplike belang. Die meeste ouers van alle gemeenskappe in die land wil 'n vreedsame toekoms vir hulle kinders hê. Juis daarom is dit belangrik om wedersydse erkenning en respek tussen gemeenskappe te bevorder. Ons is nie ander se meerderes nie, maar beslis ook nie onderdane nie. Ons is trots op wie ons is en respekteer ander. Dit is binne hierdie konteks dat AfriForum onlangs 'n amptelike ooreenkoms met die AmaBhele-gemeenskap gesluit het en ook met tientalle ander gemeenskappe saamwerk.

Wat kan jý doen?

Bogenoemde planne is 'n mondvul en benodig die steun van verskillende mense op verskillende terreine. Uiteraard hoef niemand aanklank te vind by al sewe die bene van die federale toekomsplan nie. Jy kan jou gewig ingooi by die bepaalde deel van die plan wat jy ondersteun of instelling van jou keuse en ruimte laat vir diegene wat hulle gewig elders wil ingooi en soms anders as jy dink. Ons word egter almal saamgebind deur die wete dat ons selfdoenoplossings sal moet skep vir 'n toekoms waar ons en ons nageslag blywend vry, veilig en voorspoedig hier aan die suidpunt van Afrika kan leef, terwyl ons ook wedersydse erkenning en respek met en vir ander gemeenskappe bevorder. Kom ons doen dit, want ons kan!